

**HET
BEHOUDEN
BLIK**

VOORUITBLIK

2009 – 2012

HET BEHOUDEN BLIK, EEN BLIK WAARDIG!

.
EEN BLIK IN DE TOEKOMST
. MET EEN BLIK OP HET VERLEDEN
. GEEFT EEN HELDERE BLIK OP HET HEDEN
.

R. EISINGA

INLEIDING

Het Behouden Blik heeft een beleidsplan voor de periode 2009 – 2012 opgesteld. Dit beleidsplan is in de eerste plaats een richtingaangever voor de organisatie zelf, maar vormt ook de start van een nieuw dynamisch proces. De organisatie stelt zich zelf tot taak Het Behouden Blik en haar verzameling integraal te professionaliseren op het gebied van:

- beheer en behoud
- verzamelen of juist afstoten
- presentatie in de vorm van tentoonstellingen en/of projecten
- (wetenschappelijk) onderzoek

Kortom, Het Behouden Blik gaat aan de slag met de wensen, de ideeën, de communicatie, en de mogelijke samenwerking met nieuwe partners. Dit alles vanuit de overtuiging dat cultureel erfgoed van ons allemaal is en dat musea het collectieve geheugen vormen. Publieksparticipatie staat hoog op de agenda. Cultuur bestaat vooral uit gedrag, dus uit (voor)doen. Het is van belang dat wij onze eigen beelden blijven doorgeven aan de volgende generaties, door de verhalen waaruit ze zijn ontstaan te blijven delen.

TERUGBLIK

Ontstaan en Groei

Op 18 augustus 2001 opende Het Behouden Blik voor het eerst haar deuren voor het publiek. Het museum is ontstaan uit de particuliere verzameling van de eigenaresse Carin van de Wal.

In 2001 omvatte de verzameling ruim 600 blikken, verpakkingen en reclamevoorwerpen. Nu, 8 jaar later, omvat de verzameling ruim 2500 blikken, verpakkingen en reclamevoorwerpen. Daarnaast beschikt het museum over een ruime bibliotheek met naslagwerken. Bekende merken als Verkade, Douwe Egberts, Tiktak, Niemeijer's koffie en thee, P. Broekema, Van Nelle, Van Houten, Droste, De Gruyter en meer zijn in de verzameling vertegenwoordigd.

Bekende merken, die een blik van herkenning en een gevoel van nostalgie oproepen en onder meer onze eigen sociaal economische geschiedenis in beeld brengen. Aan de hand van de verzameling wordt bovendien een beeld gegeven van de ontwikkelingen binnen de grafische industrie en de reclame industrie. Getoond wordt hoe bekende kunstenaars een aandeel hebben gehad in de ontwikkeling van de blikindustrie en hoe we de verschillende stromingen binnen de architectuur kunnen herkennen.

Kortom, de verzameling geeft een blik in de keuken van Nederland in de 20^e eeuw!

Het gaat in de verzameling niet om de kwantiteit, maar veel meer om de kwaliteit. Gedurende de afgelopen jaren is er wekelijks nieuw materiaal aan de verzameling toegevoegd.

De beperkte ruimte maakt dat er gerichte keuzes moeten worden gemaakt waarbij verzamelen of juist afstoten steeds opnieuw een overweging is.

Doelstelling

Doel van het museum is het conserveren en verdiepen van de huidige verzameling, het toegankelijk maken van dit stukje 'eigen' geschiedenis en het uitwisselen en delen van informatie hierover. Een groot gedeelte van de geschiedenis zoals in de verzameling wordt getoond is nooit vast gelegd. Bedrijven in het westen van het land hebben regelmatig een mooie bedrijfsgeschiedenis gepubliceerd ter gelegenheid van een jubileum. Bedrijven in het noorden van het land hebben zich veelal niet voorgestaan op de mooie prestaties. Het is dus van belang informatie over deze bedrijven op een andere wijze te vergaren. Dit kan door middel van oude (film)beelden en foto's of door reclame-uitingen, maar komt vooral voort uit het contact met de bezoekers aan het museum. Of dit nu verzamelaars zijn of 'gewone' bezoekers, allen hebben zij deze geschiedenis van dichtbij meegemaakt als onderdeel van het leven van alledag. Uitwisseling van verhalen en herinneringen wordt dan een groot goed. De op deze manier verkregen informatie wordt getoetst aan gegevens uit rijks- en/of bedrijfsarchieven. Het resultaat is dan dat wij onze eigen geschiedenis terug in beeld brengen. Niet om deze vast te houden, maar juist om de kennis opgedaan vanuit het verleden door te kunnen ontwikkelen naar de toekomst.

Bezoekers

Het museum is het gehele jaar door elke donderdag geopend. Voor de overige dagen geldt dat er op ieder gewenst tijdstip een afspraak gemaakt kan worden.

De afgelopen 8 jaar is Het Behouden Blick erin geslaagd een vrij constant aantal van 300-350 bezoekers per jaar te genereren. In het afgelopen jaar is zelfs een groei naar 400 bezoekers aan het museum gerealiseerd, een stijging van ca. 20%

Daarnaast wordt via het internet bezoek gegenereerd en informatie gedeeld via de eigen website: home.wanadoo.nl/hetbehoudenblik.

Het Behouden Blick is gratis toegankelijk. Er wordt een vrijwillige bijdrage gevraagd in het [Onderhoudsblik](#). Dit maakt dat de toegang tot het museum laagdrempelig is.

De afgelopen jaren hebben geleerd dat dit voor het museum beter werkt dan het heffen van een vaste entreprijs.

Enmalige bezoekers aantrekken is in de omgeving van Het Hogeland niet moeilijk. Men is blij met een nieuwe bezienswaardigheid in de omgeving en wil daar graag kennis van nemen, al dan niet in groeps- of verenigingsverband.

Doel van Het Behouden Blick is dan ook steeds geweest om bezoekers te bewegen terug te komen. Dit is gelukt. Vele bezoekers hebben naar aanleiding van een bezoek aan het museum bijdragen aan de verzameling geleverd. Door een vrijwillige bijdrage in het [Onderhoudsblik](#), het bestellen

van koffie of thee of door de aanschaf van blikken die in de verzameling dubbel zijn of door het boeken van een lezing, maar meer nog door donaties te doen aan de verzameling. Blikken en/of verpakkingen werden aan de verzameling toe gevoegd en documentatie in de vorm van zogenaamde 'platte' zaken werd aangeleverd.

De afgelopen 8 jaar hebben ervoor gezorgd dat steeds meer mensen 'gevoel' beleven bij de verzameling. De verzameling en het museum als geheel weten zich door steeds meer mensen 'gedragen'. Het Behouden Blik is 'geworteld' in de omgeving. Dit laatste vormt voor de verzameling de absolute meerwaarde. Het gaat hier niet om de geldwaarde van de verzameling maar om de waarde die de informatie uit het verleden kan hebben voor een gedegen vooruitgang, Zeker in tijden waarin de samenleving meer en meer 'ontworteld' lijkt te raken.

Presentatie

Naast een bezoek aan het museum wordt ook de mogelijkheid geboden een lezing te boeken. Onder de titel "Blik op de weg" wordt een verhaal ingepakt en meegenomen op locatie waar een middag- of avondvullend programma wordt verzorgd. Het afgelopen jaar hebben wij ruim 20 lezingen op locatie gegeven.

Bovendien presenteert Het Behouden Blik zich ook een aantal keren per jaar op een buitenactiviteit. Het afgelopen jaar was dat met een kelderopruiming in Loppersum. Blikken die niet in de verzameling kunnen worden opgenomen werden tegen een kleine prijs verkocht tijdens de Koninginnedagmarkt. Daarnaast waren wij met een stand aanwezig op het Oogstfeest van het Noorderland tijdschrift op het landgoed Nienoord te Leek en zullen wij met een stand vertegenwoordigd zijn tijdens het evenement WinterWelvaart in Groningen stad.

Gedurende de afgelopen jaren is de bekendheid van het museum gegroeid en zijn wij nu actief in de drie noordelijke provincies.

De buitenactiviteiten worden jaarlijks met zorg uitgekozen, zodat steeds maximaal rendement van de dag kan worden verkregen en een nieuwe groep bezoekers kan worden aangeboord.

Daarnaast is het museum vaste deelnemer aan de Open Monumentendagen en de Dag van de Regio. Tijdens dit laatste evenement is Het Behouden Blik, bij uitzondering, ook op de zondag geopend.

Thematoonstelling en publicatie

In 2004 heeft Het Behouden Blik een expositie gewijd aan de geschiedenis van de middenstand in Uithuizermeeden. De idee hiervoor kwam voort uit het 650 jarig bestaan van het dorp wat reden was voor een jaar lang feestelijkheden voor en door de eigen inwoners. Het Behouden Blik heeft in het kader daarvan het museum en de verzameling willen koppelen aan de geschiedenis van het dorp. Een rondschriven waarin gevraagd werd om foto's en andere materialen van 'oude' winkels in bruikleen te geven voor het opzetten van een expositie is op overweldigende wijze opgepakt en heeft geresulteerd in een ruime hoeveelheid materiaal. Hiermee is gedurende het hele jaar 2004 geëxposeerd.

Het originele materiaal is na afloop van de expositie weer naar de rechtmatige eigenaren terug gebracht, maar niet voordat Het Behouden Blik er een vastlegging van had gemaakt. In 2007 is het in samenwerking met de Stichting Uitgaven Noord Groningen gelukt om deze vastlegging onder de titel "TerugBlik op Meij" in boekvorm uit te geven.

Het boek bevat naast de terugblik op de winkelgeschiedenis van Uithuizermeeden een eerste publicatie van de eigen verzameling onder de titel 'Het Blik Bekeken'.

De volledige oplage van 1350 stuks is uitverkocht.

Het bezoekersaantal overschreed dat jaar het aantal van 650 ruimschoots.

Via het Seizoensblik wordt bovendien elke paar maanden een ander deel van de verzameling gepresenteerd. Van deze webpagina wordt een folder gedrukt, die in het museum gratis verkrijgbaar is.

Financiën

Het Behouden Blik heeft de afgelopen jaren een gemiddelde omzet van EUR 1.000 per jaar weten te genereren. Deze omzet wordt in zijn geheel weer als investering in de verzameling terug gebracht. Het museum is ondergebracht in het woonhuis aan de Hoofdstraat 99 te Uithuizermeeden. Dit heeft als voordeel dat er geen sprake is van huurlasten. Kosten voor verwarming en verlichting worden in het huisgezin geïntegreerd en drukken als zodanig niet als bijzondere lasten op de begroting van Het Behouden Blik.

De hoogte van de omzet maakt dat het museum niet belastingplichtig is.

Op 1 september van dit jaar is een schriftelijke ontheffing omzetbelasting ontvangen van de Belastingdienst Noord, kantoor Groningen.

Op het pand aan de Hoofdstraat 99 rust een ruime bestemming. Van de gemeente Eemsmond is in 2001 een bevestiging hiervan ontvangen. Alleen het drijven van een supermarkt valt niet onder de mogelijkheden.

Tot slot is Het Behouden Blik lid van de VVV Waddenkust Noord-Groningen en wordt het museum, naast de gebruikelijke landelijke- en provinciale museumgidsen, prominent vermeld in de uitgave van Mo'media, "de 250 leukste musea in Nederland en Vlaanderen, zowel in de editie van 2008 als in die van 2009.

VOORUITBLIK

Is in de TerugBlik de doelstelling van Het Behouden Blik uiteengezet, in de VooruitBlik gaan we verder in op de visie van het museum voor de komende jaren.

Algemeen

De afgelopen jaren hebben vooral in het teken gestaan van het 'wortelen' van de verzameling en het opbouwen van naamsbekendheid in de regio. Voor de komende jaren wil Het Behouden Blik zich daarnaast vooral richten op de samenwerking met de officiële instanties. Beoogd wordt hiermee het museum en de verzameling verder te professionaliseren.

Het Behouden Blik is ervan overtuigd dat wanneer de krachten gebundeld worden dit voor alle partijen toegevoegde waarde zal opleveren.

Museumregistratie

Om als gelijkwaardige partner te kunnen opereren op het culturele en toeristische platform zal de verzameling van Het Behouden Blik in een Stichting worden ondergebracht.

Het stichtingsbestuur zal bestaan uit:

M.C. Hollebrandse, voorzitter

C.J. van de Wal-Hollebrandse, penningmeester, secretaris

Mw. R. van de Wal, bestuurder

De Stichting Het Behouden Blik zal bovendien bij de Kamer van Koophandel worden ingeschreven.

Daarnaast zal in 2010 het lidmaatschap van het Museumhuis Groningen worden aangevraagd, zodat deskundig advies kan worden verkregen en een groter netwerk binnen de Groninger musea kan worden opgebouwd.

Projecten

In eerste instantie zal Het Behouden Blik zich hard maken voor een vorm van samenwerking voor de vele activiteiten die het dorp Uithuizermeeden biedt. In november 2009 is hiermee onder de werktitel "**Blik op Uithuizermeeden**" een begin gemaakt met de bedoeling in het voorjaar van 2010 een bijzonder dorpsarrangement te presenteren in samenwerking met VVV Waddenkust Noord-Groningen. Organisaties als Hoogeland op de Kaart en het Loket Levende Dorpen, de gemeente Eemmond en de 'eigen' Vereniging Dorpsbelangen zullen hierbij in een adviserende en/of subsidiërende rol betrokken worden. Dit arrangement beoogt de brede promotie van het dorp Uithuizermeeden en haar omgeving, waar Het Behouden Blik nadrukkelijk onderdeel van uit maakt.

Thematoonstelling

Onder de werktitel "**Kovvieziede of de Geuren van Gisteren**" wordt onderzoek gedaan naar de vele koffiebranderijen en theepakkerijen die Groningen, Friesland en Drenthe rijk waren. Deze bedrijven hebben geen archief of rijkelijk geïllustreerde publicaties achter gelaten. Daarom worden momenteel de inschrijvingen in het Handelsregister geraadpleegd bij de Groninger Archieven, het archief in Leeuwarden en in Assen. De verwachting is dat een gedegen overzicht van deze koffiebranderijen en theepakkerijen eind 2009 gereed zal zijn. In 2010 worden dan contacten gelegd met de nog bestaande branderijen en met instanties waarmee samenwerking kan worden aangegaan. Bovendien zullen dan contacten met familie- en/of personeelsleden van de voormalige branders worden aangesproken om zodoende een zo compleet mogelijk beeld van deze bedrijven, hun geschiedenis en hun producten te krijgen. Het streven is dan vervolgens om in het jaar 2011, de tiende verjaardag van Het Behouden Blik, een expositie hierover in te richten. Mensen zullen worden opgeroepen beschikbaar materiaal aan te leveren door middel van een inbrengexpositie.

Via oproepen in de lokale- en regionale pers zal een zo breed mogelijk publiek worden aangesproken. Als geschikte partner voor dit project wordt contact gezocht met Het Hoogeland Museum in Warffum of het Douwe Egberts museum in Joure. Dit idee zal in 2010 verder worden uitgewerkt. Met het Hoogeland Museum heeft al een eerste verkennend gesprek plaatsgevonden.

De participatie van het publiek zal hiermee ook de komende jaren een prominente rol spelen in de exploitatie van Het Behouden Blik.

Permanente collectie

In het museum zal net als voorgaande jaren 3 of 4 keer per jaar een wisseling van het **seizoensblik** worden gepresenteerd.

Hiermee wordt gewaarborgd dat bij ieder bezoek weer andere delen van de verzameling prominent gepresenteerd worden. Dit geeft een steeds wisselende blik op de collectie en nieuwe ingang naar de 'eigen' geschiedenis.

De rode draad blijft de blikken met betrekking tot de koffie, thee en cacao, maar daarnaast zal ook aandacht besteed worden aan de verschillende grootwinkelbedrijven, de snoepfabrikanten en de blikfabrikanten.

Aanvulling van de inrichting met nog meer origineel Gispens meubilair zal de presentatie positief beïnvloeden.

De website zal ook in de komende periode een belangrijke rol spelen in de communicatie met de bezoekers.

Eind 2009 is Het Behouden Blik aangehaakt bij het cultuurplatform wat geboden wordt door Gids2.nl, een project wat wordt geïnitieerd vanuit Biblionet in Groningen en bereikbaar is onder de noemer cultuurinjebuurt.nl

In de komende jaren zal tevens de registratie van de permanente collectie via het museumregistratie programma Adlib verder opgepakt worden. Een tijdrovende klus, die alleen kan worden voltooid als over voldoende mankracht beschikt kan worden.

Publiciteit en marketing

De gemeente Eemshaven is voornemens de verbinding naar Duitsland te optimaliseren door het verlengen van de spoorlijn Groningen - Roodeschool tot aan de Eemshaven. Realisatie van deze verbinding zal het toerisme naar Het Hogeland naar verwachting een extra impuls geven. Daarnaast blijkt uit de statistieken dat de website home.wanadoo.nl/hetbehoudenblik regelmatig vanuit het buitenland geraadpleegd wordt. Het ligt dan ook in de bedoeling de bestaande website uit te breiden met een Duitse- en Engelse vertaling.

Kwaliteitsimpuls

Alle hiervoor benoemde activiteiten zullen bijdragen aan een verruiming van het werkterrein en een grotere naamsbekendheid binnen de culturele en toeristische platforms.

Waar mogelijk zal steeds geprobeerd worden de lokale en regionale media hier bij in te schakelen.

Speerpunten bij alles wat Het Behouden Blik onderneemt blijven:

- de participatie van het publiek
- de overtuiging dat cultuur vooral ontstaat aan de hand van voorbeeldgedrag en synoniem staat voor doen
- de overtuiging dat het de kunst is te blijven ontwikkelen met behoud van al het goede uit de decennia die door de verzameling in beeld worden gebracht.
- De overdracht van informatie en de ontwikkeling op het gebied van educatie.

Een logisch gevolg van het oprichten van de Stichting Het Behouden Blik zou kunnen zijn het oprichten van de Stichting Vrienden van het Behouden Blik. Dit idee zal gedurende de komende jaren verder worden uitgewerkt. Tot het zover is zal de collectie zichzelf moeten bedruipen met een minimale investering.

Financiën

De inkomsten van Het Behouden Blik bestaan uit

- de verkoop van koffie en thee tijdens de verschillende ontvangsten
- donaties in Het Onderhoudsblik.
- verkoop van blikken en artikelen die in de verzameling dubbel zijn tegen de aanschafprijs zowel in het museum als tijdens buitenactiviteiten
- de opbrengsten van lezingen die in de provincie en daarbuiten gehouden worden
- commissie op de laatste exemplaren van het boek TerugBlik op Meij/het Blik Bekeken. Het verschil tussen de kostprijs en verkoopprijs hoeft niet meer worden afgedragen aan de St. Uitgaven Noord Groningen
- commissie op de verkoop van de gedichten van Hans Werkman

De totale inkomsten worden steeds in het geheel weer als investering in de verzameling teruggebracht ten behoeve van

- aanvullingen of uitbreiding van de verzameling
- sponsor-, advertentie- en/of publicatiekosten
- onderhoud van de verzameling
- inrichting en presentatie
- drukwerk

De eerste drie jaar van haar bestaan was het noodzakelijk aanvullende investeringen te doen om de exploitatie rond te krijgen. Daarna is het steeds mogelijk gebleken de begroting sluitend te maken zonder aanvullende investeringen.

November 2009